

„Twarda mowa” Pisma o żydach

(klasyfikacja i przykłady podane przez SUC)

aneks 3: miejsca biblijne

W trakcie prac nad Deklaracją *Nostra aetate* Ojcowie przesyłali komisji soborowej prośby o odniesienie się – także w treści dokumentu – do obecnych w Piśmie Świętym „twardych wypowiedzi” w stosunku do Izraela. SUC udzielił odpowiedzi, w której dokonał klasyfikacji tych wypowiedzi Pisma, ilustrując poszczególne przypadki odsyłaczami do konkretnych miejsc biblijnych (por. → S 46).

Podajemy niżej wyłącznie te miejsca biblijne, które zostały wymienione we wspomnianej wyżej odpowiedzi SUC, zachowując podaną tam klasyfikację.

Żaden¹ z tych przypadków „twardej mowy” nie został uwzględniony w tekście *Nostra aetate* w formie cytatu czy odsyłacza.

¹ Z wyjątkiem jednego zdania: Łk 19, 44, do którego odsyła → N/E 4 [8] (por. → T 12).

**1) Wypowiedzi „w typie prorockiej groźby”
mogącej się odnosić nie tylko do Żydów****B 1****Ewangelia św. Mateusza, 3, 7-10**

A gdy [Jan Chrzciciel] widział, że przychodzi do chrztu wielu spośród faryzeuszów i saduceuszów, mówił im: „Plemię żmijowe, kto wam pokazał, jak uciec przed nadchodzącym gniewem? Wydajcie więc godny owoc nawrócenia, a nie myślcie, że możecie sobie mówić: «Abrahama mamy za ojca», bo powiadam wam, że z tych kamieni może Bóg wzbudzić dzieci Abrahamowi. Już siekiera do korzenia drzew jest przyłożona. Każde więc drzewo, które nie wydaje dobrego owocu, będzie wycięte i w ogień wrzucone”.

B 2**Dzieje Apostolskie, 7, 51-53**

Twardego karku i opornych serc i uszu! Wy zawsze sprzeciwiacie się Duchowi Świętemu. Jak ojcowie wasi, tak i wy. Któregoż z proroków nie prześladowali wasi ojcowie? Pozabijali nawet tych, którzy przepowiadali przyjście Sprawiedliwego. A wyście zdradzili Go teraz i zamordowali. Wy, którzy otrzymaliście Prawo za pośrednictwem aniołów, lecz nie przestrzegaliście go.

B 3**Ewangelia św. Mateusza, 8, 11-12**

Lecz powiadam wam: Wielu przyjdzie ze Wschodu i Zachodu i zasiądą do stołu z Abrahamem, Izaakiem i Jakubem w królestwie niebieskim. A synowie królestwa zostaną wyrzuceni na zewnątrz – w ciemność; tam będzie płacz i zgrzytanie zębów.

**2) Wypowiedzi odnoszące się do tej części Żydów,
którzy odrzucili Jezusa****B 4****Ewangelia św. Mateusza, 23, 29-39**

Biada wam, uczeni w Piśmie i faryzeusze, obłudnicy! Bo budujecie groby prorokom i zdobiecie grobowce sprawiedliwych, i mówicie: „Gdybyśmy żyli za czasów naszych przodków, nie byliśmy ich współnikami w zabójstwie proroków”. Przez to sami przyznajecie, że jesteście potomkami tych, którzy mordowali proroków! Dopełnijcie i wy miary waszych przodków! Węże, plemię żmijowe, jak wy możecie ujść potępienia w piekło? Dlatego oto Ja

posyłam do was proroków, mędrców i uczonych. Jednych z nich zabijecie i ukrzyżujecie; innych będziecie biczować w swych synagogach i przepędzać z miasta do miasta. Tak spadnie na was wszystka krew niewinna, przelana na ziemi, począwszy od krwi Abła sprawiedliwego aż do krwi Zachariasza, syna Barachiasza, którego zamordowaliście między przybytkiem a ołtarzem. Zaprawdę, powiadam wam: Przyjdzie to wszystko na to pokolenie. Jeruzalem, Jeruzalem! Ty zabijasz proroków i kamienujesz tych, którzy do ciebie są posłani! Ile razy chciałem zgromadzić twoje dzieci, jak ptak swe pisklęta zbiera pod skrzydła, a nie chcieliście. Oto wasz dom zostanie wam pusty. Albowiem powiadam wam: Nie ujrzycie Mnie odtąd, aż powiecie: Błogosławiony, który przychodzi w imię Pańskie.

Ewangelia św. Mateusza, 27, 25

A cały lud zawołał: „Krew Jego na nas i na dzieci nasze”.

B 5**Św. Paweł, 1 List do Tesaloniczan 2, 15**

Żydzi zabili Pana Jezusa i proroków, i nas także prześladowali. A nie podobają się oni Bogu i sprzeciwiają się wszystkim ludziom.

B 6**Ewangelia św. Łukasza, 19, 42-46**

[...] i rzekł [Jezus]: „O gdybyś i ty poznało w ten dzień to, co służy pokojowi! Ale teraz zostało to zakryte przed twoimi oczami. Bo przyjdą na ciebie dni, gdy twoi nieprzyjaciele otoczą cię wałami, oblegną cię i ścisną zewsząd. Powalą na ziemię ciebie i twoje dzieci z tobą i nie zostawią w tobie kamienia na kamieniu za to, żeś nie rozpoznało czasu twój nawiedzenia”². Potem wszedł do świątyni i zaczął wyrzucać sprzedających w niej. Mówił do nich: „Napisane jest: Mój dom będzie domem modlitwy, a wy uczyniliście z niego jaskinię zbójców”.

B 7

² Łk 19, 44 jest jedynym spośród *twardych zdań*, które zacytowano w *NE* (por. → T 12).

3) Wypowiedzi stwierdzające, że Izrael wykluczył się z błogostawieństw mesjańskich Jezusa i przestał być sakramentem zbawienia dla świata

---

B 8**Ewangelia św. Jana, 1, 11**

Przyszło do swojej własności, a swoi Go nie przyjęli.

B 9**Ewangelia św. Jana, 8, 21-24**

A oto znowu innym razem rzekł do nich: „Ja odchodzę, a wy będziecie Mnie szukać i w grzechu swoim pomrzecie. Tam, gdzie Ja idę, wy pójść nie możecie”. Rzekli więc do Niego Żydzi: „Czyżby miał sam siebie zabić, skoro powiada: Tam, gdzie Ja idę, wy pójść nie możecie?”. A On rzekł do nich: „Wy jesteście z niskości, a Ja jestem z wysoka. Wy jesteście z tego świata, Ja nie jestem z tego świata. Powiedziałem wam, że pomrzecie w grzechach swoich. Tak, jeżeli nie uwierzycie, że JA JESTEM, pomrzecie w grzechach swoich”.

B 10**Dzieje Apostolskie, 28, 23-29**

Wyznaczywszy mu dzień, w większej liczbie przyszli do niego do mieszkania, a on przytaczał im świadectwa o królestwie Bożym; od rana aż do wieczora przekonywał ich o Jezusie na podstawie Prawa Mojżeszowego i Proroków. Jedni dali się przekonać o tym, co mówił, drudzy nie wierzyli. Poróżnieni między sobą zabierali się do odejścia. Wtedy Paweł powiedział to jedno: „Trafnie rzekł Duch Święty do ojców waszych przez proroka Izajasza: Idź do tego ludu i powiedz: Usłyszycie dobrze, ale nie zrozumiecie, i dobrze będziecie widzieć, a nie zobaczycie. Bo otępiało serce tego ludu. Usłyszeli niechętnie i zamknęli oczy, aby przypadkiem nie zobaczyli oczami i uszami nie usłyszeli, i nie zrozumieli sercem, i nie nawrócili się, i abym ich nie uleczył. Wiedźcie więc, że to zbawienie Boże posłane jest do pogan, a oni będą słuchać”. <Wulgata: Kiedy to powiedział, Żydzi wyszli od niego, spierając się zawzięcie ze sobą>.

Św. Paweł, List do Galatów, 4, 25-26

Synaj jest to góra w Arabii, a odpowiednikiem jej jest obecne Jeruzalem. Ono bowiem wraz ze swoimi dziećmi trwa w niewoli. Natomiast górne Jeruzalem cieszy się wolnością i ono jest naszą matką.

B 11

Św. Paweł, List do Rzymian, 9, 30-31

Cóż więc powiemy? To, że poganie nie zabiegając o usprawiedliwienie, osiągnęli usprawiedliwienie, mianowicie usprawiedliwienie z wiary, a Izrael, który zabiegał o Prawo usprawiedliwiające, do celu Prawa nie doszedł.

B 12